

SÄLLSYNTA
HÄLSOTILLSTÅND

NMO-spektrumtillstånd

NMO-spektrumtillstånd beror på en inflammation i det centrala nervsystemet. Inflammationen skadar framför allt synnerven och ryggmärgen. Många med sjukdomen får skov med nedsatt syn, känselnedsättning och förlamning av armar och ben. En del får skov orsakade av inflammation i hjärnstammen med symtom som illamående och kräkningar.

Man uppskattar att cirka sju personer insjuknar varje år i Sverige och att drygt hundra personer har sjukdomen. De flesta som har sjukdomen är kvinnor. NMO-spektrumtillstånd kallades tidigare neuromyelitis optica. Sjukdomen förekommer i alla åldrar, men är ovanlig hos barn.

SYM TOM

Sjukdomen finns i en övergående form och i en vanligare form som ger återkommande skov (skovvist förlöpande). De återkommande skoven gör att symtomen ökar trappstegsvis eftersom varje skov skadar synnerven och ryggmärgen. Rörelseförmågan blir nedsatt och många behöver hjälpmedel för att förflytta sig. Sjukdomen kan leda till blindhet.

De första symtomen brukar komma i 40-årsåldern. Hos personer med den övergående formen utvecklas symtomen under några dagar. De som får återkommande skov har en kronisk sjukdom där symtomen ökar i perioder. Det kan gå månader eller år mellan skoven.

Det första symtomet kan vara att det ena ögat påverkas. Synen blir nedsatt och färgseendet förändras. Många upplever smärta vid ögonrörelser.

Ibland påverkas ryggmärgen först. De första symtomen kan vara domningar i armarna och benen och att känseln blir nedsatt. Armarna och benen kan bli förlamade. Många upplever molande och brännande smärta. Urinblåsans och tarmens funktion kan vara nedsatt. Ofta påverkas den sexuella funktionen.

En del får symtom som kräkningar, ihållande hicka, sväljsvårigheter och andningssvårigheter. Det beror på att även hjärnstammen kan påverkas av inflammationen.

ORSAK

NMO-spektrumtillstånd orsakas av en autoimmun reaktion som gör att kroppens immunsystem angriper kanaler som transporterar vatten i det centrala nervsystemet. Man vet inte vad som startar den autoimmuna reaktionen.

BEHANDLING

Behandlingen inriktas på att dämpa inflammationen och att förebygga skov.

Barn med NMO-spektrumtillstånd behöver rehabiliteringsinsatser och vuxna behöver rehabiliteringsinsatser. I insatserna ingår stöd och behandling för att kompensera för den synnedsättning sjukdomen leder till.

Hjälpmiddel kan underlätta vardagen. Ibland behöver bostaden, skolan eller arbetsplatsen anpassas.

RESURSER PÅ RIKS- OCH REGIONNIVÅ

Diagnostik, behandling och uppföljning görs vid sjukhusens enheter för neurologi. Barnneurologer behandlar barn med sjukdomen.

Vid universitetssjukhusen finns Centrum för sällsynta diagnoser (CSD) som kan ge vägledning och information om ovanliga sjukdomar och syndrom.

SAMHÄLLETS STÖDINSATSER

Barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättningar kan få olika typer av stöd och insatser. Mer information om samhällets stöd finns att läsa i Socialstyrelsens kunskapsdatabas om sällsynta hälsotillstånd under ”Samhällets stödinsatser”.

INTRESSEORGANISATIONER

Neuro

SRF, Synskadades Riksförbund

Riksförbundet Sällsynta diagnoser

LÄS MER

Det här är en kort sammanfattning av texten om NMO-spektrumtillstånd som finns i Socialstyrelsens kunskapsdatabas om sällsynta hälsotillstånd.

Informationscentrum för sällsynta hälsotillstånd

Informationscentrum för sällsynta hälsotillstånd vid Ågrenska har i uppdrag av Socialstyrelsen att producera texterna som publiceras i kunskapsdatabasen för sällsynta hälsotillstånd.

E-post: sallsyntahalsotillstand@agrenska.se

Texten om det sällsynta hälsotillståndet är reviderad juni 2019.